

KONKURS GEOGRAFICZNY DLA UCZNIÓW KLAS IV-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP SZKOLNY
28 października 2021 r. godz. 12.00

Uczennico/Uczniu:

1. Arkusz składa się z 22 zadań, na których rozwiązanie masz **90** minut.
2. Pisz długopisem/piórem - dozwolony czarny lub niebieski kolor tuszu.
3. Nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz inną odpowiedź.
4. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu do tego przeznaczonym.
5. Zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącej/-ego SKK		

...../1

Zadanie 4. (0 – 1)

Podkreśl odpowiedź, w której zapisano prawidłową wysokość względną wzniesienia X (115 m n.p.m.) w stosunku do wzniesienia Y (47 m n.p.m.) (Mapa Słowińskiego Parku Narodowego strona nr 2).

- A. 68 m;   B. 68 m n.p.m.;   C. 162 m;   D. 162 m n.p.m.

...../1

Zadanie 5. (0 – 1)

Uzupełnij zdania, wpisując w zaznaczone miejsca właściwe nazwy kontynentów.

Który z kontynentów spełnia następujące warunki:

- Jest położony tylko na półkuli południowej, wschodniej i zachodniej: .....
- Znajduje się na półkuli południowej i przecina go Zwrotnik Koziorożca: .....
- Jest położony na półkuli północnej, wschodniej i zachodniej i przecina go Zwrotnik

Raka: .....

...../3

Zadanie 6. (0 – 3)

W tabeli zapisano informacje dotyczące wybranych wypraw geograficznych.

Przyporządkuj do każdej informacji imię i nazwisko podróżnika, którego ta informacja dotyczy.

Imiona i nazwiska podróżników wybierz spośród podanych: **A.** James Cook; **B.** Krzysztof Kolumb; **C.** David Livingstone; **D.** Ferdynand Magellan; **E.** Marco Polo;

Uwaga – nie wszystkie nazwiska podlegają przyporządkowaniu.

W tabeli zapisz tylko litery, którymi oznaczono wybranych podróżników.

Był pierwszym podróżnikiem, który przeszedł ten kontynent, zaczynając wędrówkę na zachodnim wybrzeżu, a kończąc na wschodnim.	
Wyprawę rozpoczął i zakończył w tym samym mieście. Podróżował przez niziny, wyżyny i góry największego pod względem powierzchni kontynentu. Żeglował przez morza należące do trzech oceanów.	
Odkrył wiele wysp, między innymi Hawaje. Docierał do obszarów w wysokich szerokościach geograficznych, zbadał wschodnie wybrzeże najmniejszego pod względem powierzchni kontynentu.	

...../2

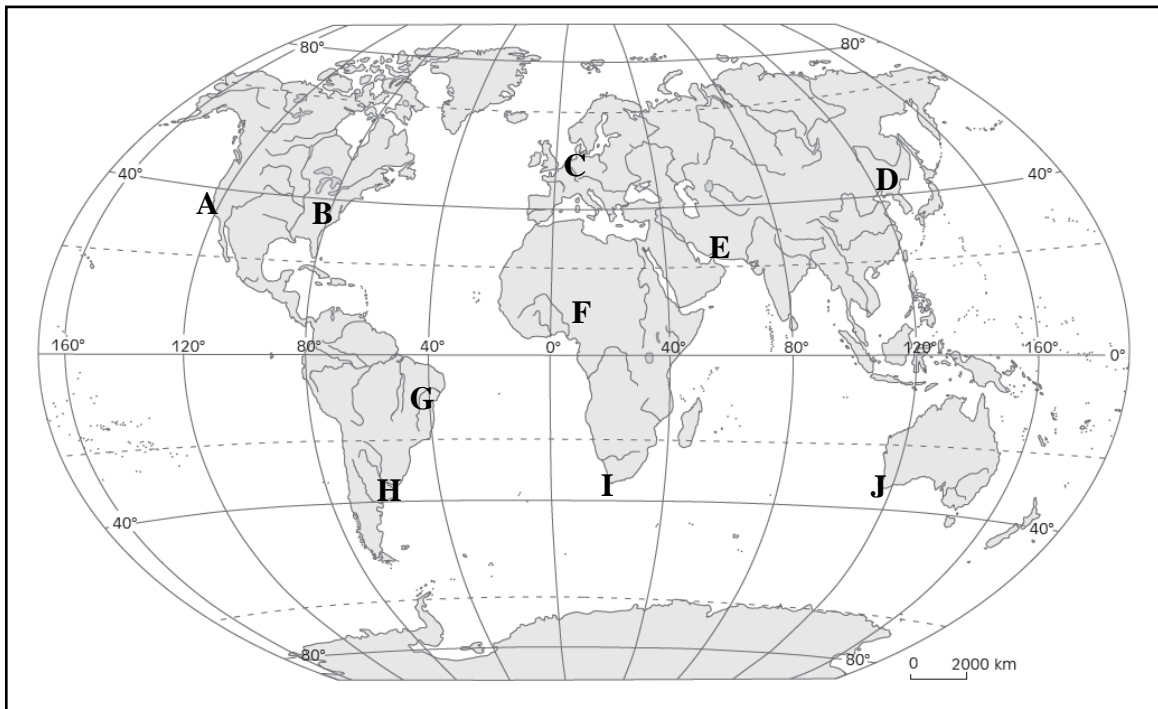
Zadanie 7. (0 – 2)

Podkreśl trzy wiersze, w których zestawiono poprawnie nazwę krajobrazu wraz z nazwą mieszkających tam ludów.

- A. Wilgotny las równikowy – Pigmeje,
- B. Sawanna – Beduini,
- C. Step – Kazachowie,
- D. Tajga – Innuici,
- E. Tundra – Czukcze.

Zadanie 8. (0 – 1)

Na mapie literami od A do J zaznaczono występowanie wybranych krajobrazów na Ziemi.

www.sredniawski.pl

Podkreśl zestaw, w którym zapisano litery, którymi oznaczono tylko krajobraz śródziemnomorski.

- I. C, D, E;   II. G, H, J;   III. B, F, I;   IV. A, I, J.

Zadanie 9. (0 – 2)

Uzupełnij zdania tak, aby zawierały tylko prawdziwe informacje dotyczące krajobrazu pustyni gorących.

Uwaga – zapisane informacje nie mogą ograniczać się do jednego wyrazu.

Na pustyniach gorących:

A. opady deszczu charakteryzują się:

.....

B. dobowe wartości temperatury powietrza charakteryzują się:

.....

C. miejsca, w których możliwa jest gospodarcza działalność człowieka, to:

.....

...../2

Zadanie 10. (0 – 2)

Podkreśl trzy prawdziwe informacje dotyczące krajobrazu wysokogórskiego Himalajów.

- A. W Himalajach zasięg pięter roślinności jest taki sam po południowej i północnej stronie łańcucha górskiego.
- B. Głównymi gatunkami roślin występujących w piętrze alpejskim są gatunki traw i ziół oraz krzewinek.
- C. Ze względu na trudne warunki klimatyczne tylko w dolnej części piętra śnieżnego mogą przetrwać mchy i porosty.
- D. W Himalajach piętro krzewów znajduje się powyżej piętra lasów iglastych i poniżej piętra górskich łąk.
- E. Drzewa liściaste występują tylko w najniższym piętrze Himalajów nazwanym piętrzem wiecznie zielonych lasów.

...../1

Zadanie 11. (0 – 1)

Przyporządkuj do każdej informacji zamieszczonej w tabeli następstwo ruchu obrotowego Ziemi, którego ta informacja dotyczy.

Następstwa ruchu obrotowego Ziemi wybierz spośród podanych: **A.** Cykliczność pływów morskich; **B.** Nastęstwo dnia i nocy; **C.** Pozorna wędrówka Słońca po niebie w ciągu dnia; **D.** Siła Coriolisa; **E.** Różnice czasu.

Uwaga – nie wszystkie następstwa podlegają przyporządkowaniu.

W prawej kolumnie tabeli zapisz tylko oznaczenia literowe wybranych następstw ruchu obrotowego Ziemi.

Informacja	Następstwo ruchu obrotowego Ziemi
Dobowy rytm życia roślin, zwierząt i ludzi.	
Odchylenie w prawo na półkuli północnej kierunku wiatrów i prądów morskich.	
Występowanie wschodów i zachodów Słońca, Księżyca i gwiazd.	

...../1

Zadanie 12. (0 – 1)

Podkreśl wiersz, w którym Marcin i Tomek zapisali poprawnie wyniki wakacyjnych obserwacji zmiany długości cienia drzewa w ciągu dnia.

- A. Im niżej Słońce znajduje się nad horyzontem, tym krótszy cień drzewa.
- B. Im bliżej godziny dwunastej, tym dłuższy cień drzewa.
- C. Im bliżej godziny zachodu Słońca, tym krótszy cień drzewa.
- D. Im wyżej Słońce znajduje się nad horyzontem, tym krótszy cień drzewa.

Zadanie 13. (0 – 2)

W lipcu i sierpniu Gosia spędzając wakacje na obozie w pasie pobraży, obserwowała położenie Słońca.

W jeden z letnich, lipcowych dni wykonała zdjęcie zachodzącego Słońca nad horyzontem Morza Bałtyckiego.

Podkreśl w każdym ze zdań, prawdziwe informacje dotyczące obserwacji Słońca w lipcu i w sierpniu.

Uwaga – do udzielenia odpowiedzi w pierwszym zdaniu (A) wykorzystaj zamieszczoną fotografię.

W okresie obserwacji:

- A. miejsce zachodu Słońca przesuwało się w kierunku oznaczonym na fotografii jako **a / b**.
- B. różnica czasu między wschodem i zachodem Słońca była **coraz większa / coraz mniejsza**.
- C. wysokość Słońca nad horyzontem w momencie górowania **rosła / malała**.

Zadanie 14. (0 – 2)

Podkreśl w każdym ze zdań prawdziwą informację.

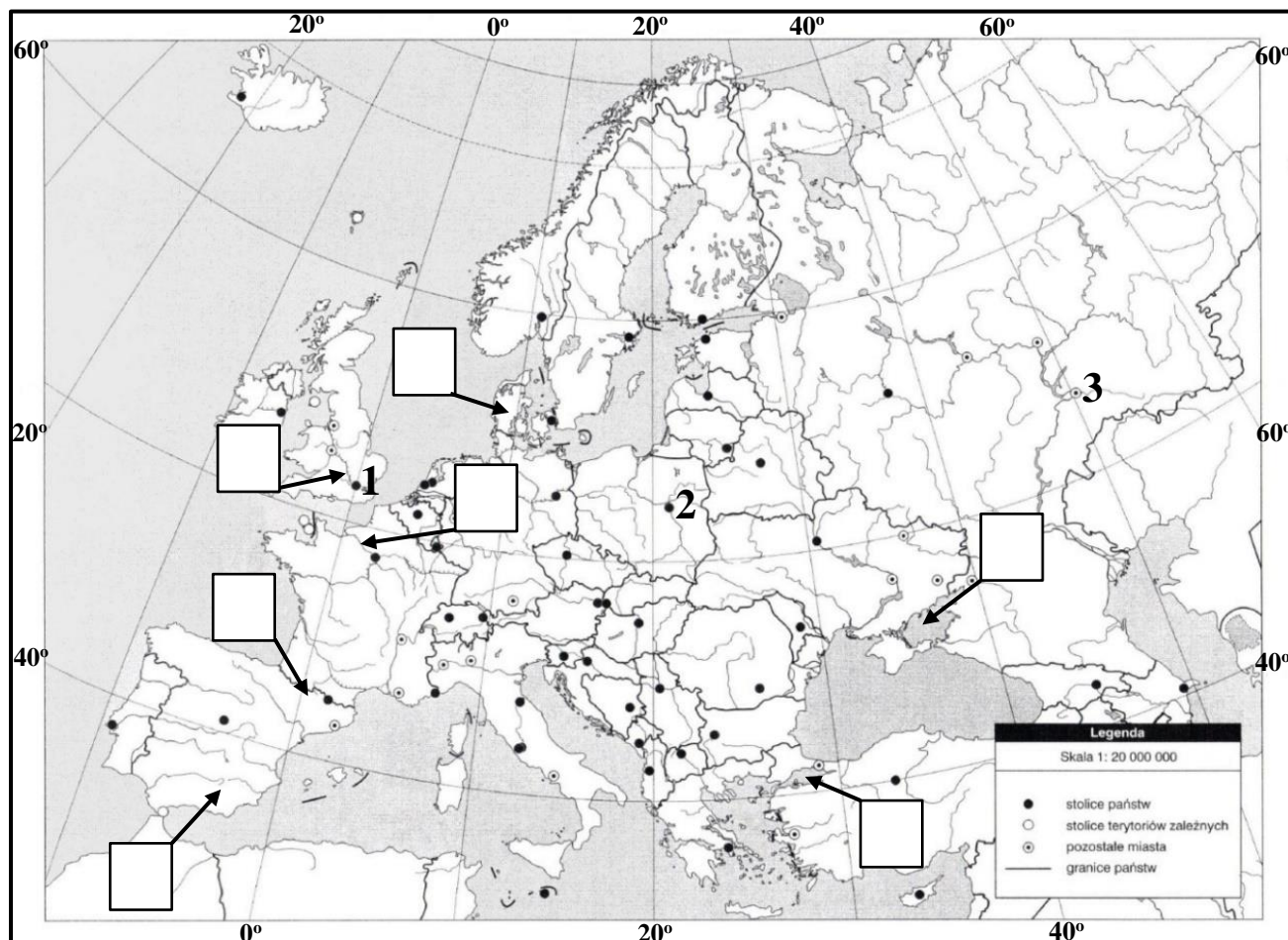
- A. Umowna granica między Europą i Azją przebiega między innymi przez **Morze Egejskie / Morze Jońskie**.
- B. Różnica wysokości między najwyższym wzniesieniem Europy a obszarem położonym najniżej na tym kontynencie wynosi **4838 m / 4582 m**.
- C. Najdłuższa rzeka Europy przepływa przez **Nizinę Wschodnioeuropejską / Wyżynę Środkoworosyjską**.

Mapa do zadań nr 15 i 16.

...../3

Zadanie 15. (0 – 3)

Na mapie konturowej Europy strzałkami oznaczono wybrane obiekty geograficzne.

Na podstawie: www.purposegames.com

Zapisz w każdym prostokącie umieszczonym na mapie konturowej numer, który zawiera opis dotyczący lokalizacji obiektu geograficznego:

- I. morze położone między Cieśninami: Bosfor i Dardanele.
- II. półwysep ten od Norwegii i Szwecji oddziela cieśnina Skagerrak.
- III. łańcuch górski rozciągający się od Zatoki Biskajskiej do Morza Śródziemnego.
- IV. rzeka ta przepływa przez metropolię, w której powstały pierwsze domy mody Christiana Diora.
- V. morze o współrzędnych geograficznych 46° N 37° E, przez które także przebiega umowna granica między Europą i Azją.

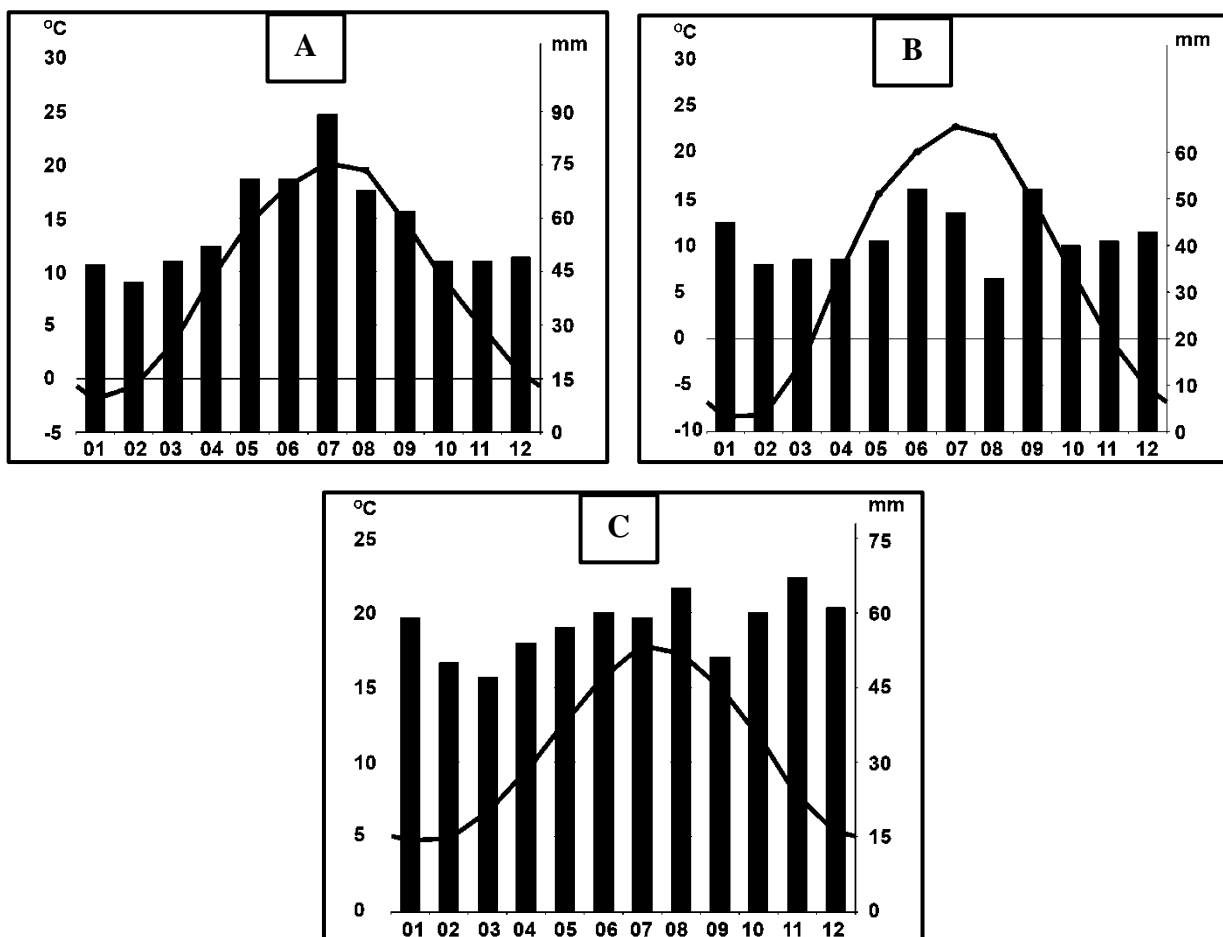
Uwaga – nie we wszystkie prostokąty należy wpisać numery od I do V.

Prostokąty, w które nie wpisujesz numerów, pozostają puste.

W prostokącie może być wpisany tylko jeden numer.

Zadanie 16. (0 – 1)

Na mapie konturowej Europy (strona nr 7) numerami od 1 do 3 oznaczono wybrane stacje meteorologiczne położone na podobnej szerokości geograficznej, lecz w różnej odległości od Oceanu Atlantyckiego. Ich warunki klimatyczne przedstawiają klimatogramy A, B i C.

Na podstawie: climate-Data.org

Przyporządkuj każdej stacji meteorologicznej (1, 2, 3) klimatogram (A, B, C).

Odpowiedź zapisz we wskazanym miejscu.

Numer stacji meteorologicznej		
1	2	3
Oznaczenie literowe klimatogramu		

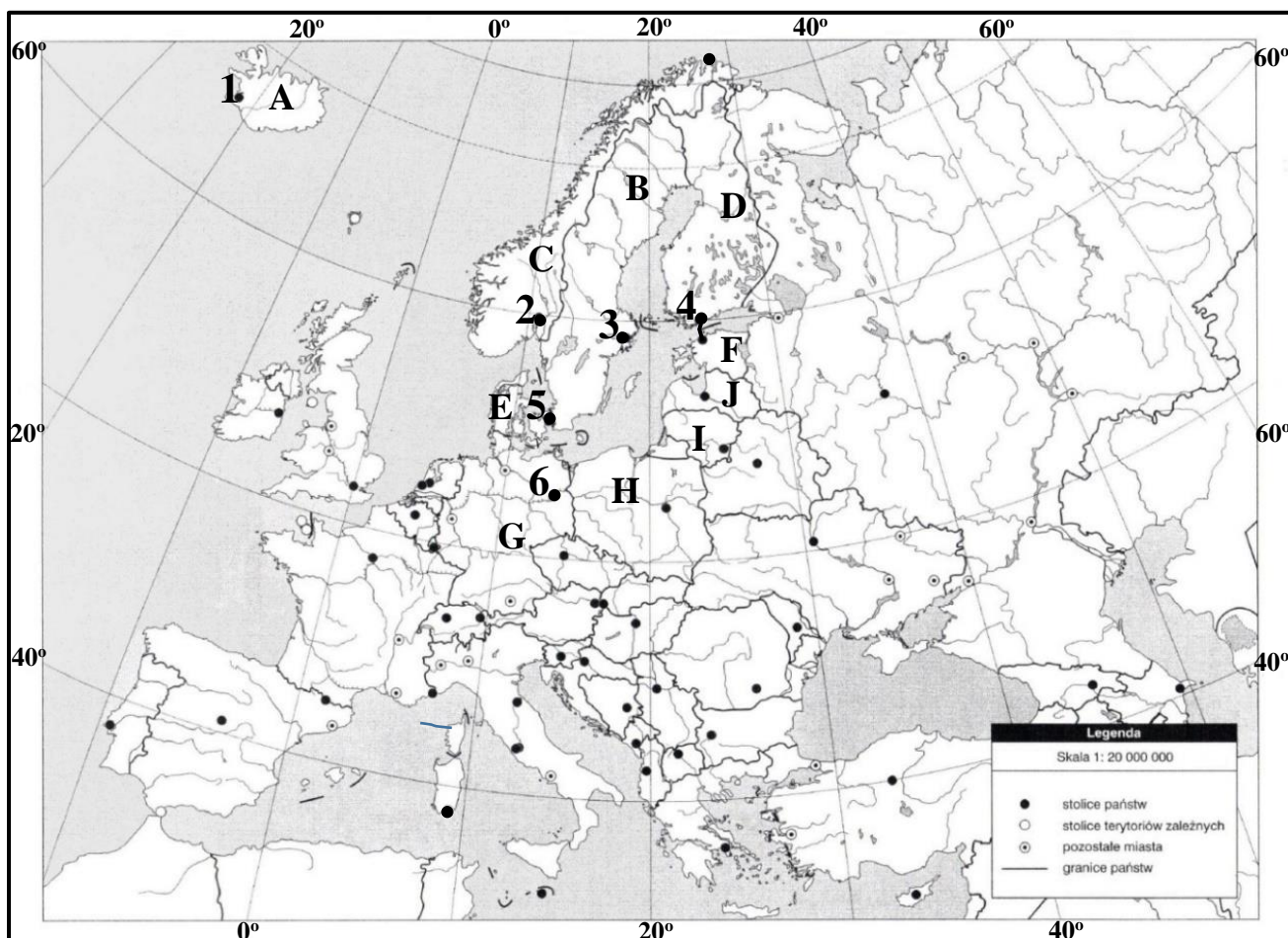

Mapa do zadań nr 17, 18, 19, 20.

...../2

Zadanie 17. (0 – 2)

Na mapie konturowej Europy literami od A do J oznaczono wybrane państwa.

Na podstawie: www.purposegames.com

Zdania w tabeli zawierają informacje dotyczące wybranych państw.

Jeżeli informacja jest prawdziwa – wpisz literę P, a jeżeli fałszywa – literę F.

Odpowiedź zapisz w prawej kolumnie tabeli.

Na mapie konturowej Europy numerami od A do J oznaczono państwa nadbałtyckie lub państwa skandynawskie.	
Państwa oznaczone literami F, G, I, J, powstały w wyniku procesów dezintegracji w Europie w latach 90. XX wieku.	
Wszystkie państwa oznaczone literami od A do J należą do Unii Europejskiej.	

...../2

Zadanie 18. (0 – 2)

Podkreśl prawdziwe informacje w zdaniach dotyczących wybranych państw, oznaczonych na mapie konturowej Europy literami od A do J (mapa konturowa Europy strona nr 9).

- A.** Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców jest wyższy w państwach oznaczonych literami **A, B, C / D, G, H.**
- B.** Zróżnicowanie gęstości zaludnienia jest większe w **B, C, D / F, I, J.**
- C.** Hydroenergetyka zajmuje dominujące miejsce w strukturze produkcji energii elektrycznej z OZE w państwach oznaczonych literami **A, B, C / F, G, H.**
- D.** Wśród OZE energetyka wiatrowa jest najważniejszym źródłem energii w państwach oznaczonych literami **E, G, H / D, F, I.**

...../2

Zadanie 19. (0 – 2)

Przyporządkuj do podanych współrzędnych geograficznych numery od 1 do 6, którymi na mapie konturowej oznaczono stolice wybranych państw (mapa konturowa Europy strona nr 9).

- I.** 59° 20' N 18° 03' E – .....
- II.** 60° 08' N 25° 00' E – .....
- III.** 55° 40' N 12° 35' E – .....
- IV.** 59° 56' N 10° 45' E – .....

Uwaga – nie wszystkie numery podlegają przyporządkowaniu.

...../1

Zadanie 20. (0 – 1)

W zdaniach zapisano prawdziwe i fałszywe informacje dotyczące państwa oznaczonego na mapie konturowej Europy literą A (strona nr 9).

Podkreśl informacje prawdziwe.

Informacje potrzebne do zaznaczenia prawdziwych odpowiedzi wybierz spośród podanych:

Nazwa kontaktu płyt litosfery: **I.** strefa ryftu; **II.** strefa subdukcji.

Nazwa źródeł: **1.** gejzery; **2.** wywierzyska.

Cechy wody wyrzucanej przez źródła: **a.** chłodna; **b.** wrząca.

Państwo oznaczone literą A jest położone w strefie **I / II.** Dlatego na jego obszarze występują **1 / 2.** Woda, którą wyrzucają na różną wysokość jest **a / b.**

Zadanie 21. (0 – 2)

...../2

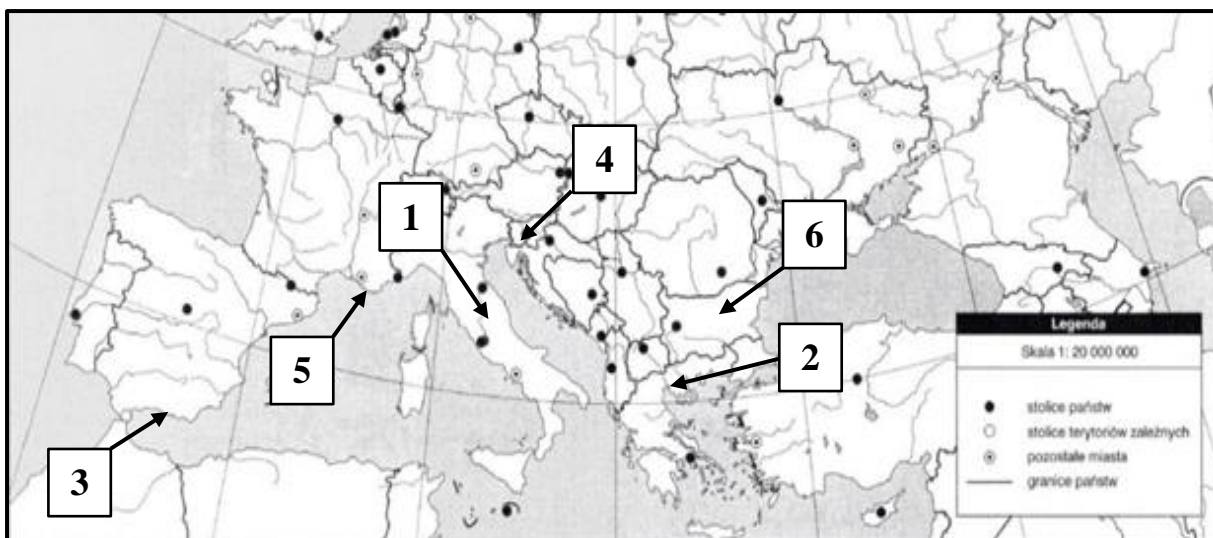
Podkreśl trzy wspólne cechy dotyczące rolnictwa Danii i Węgier.

- A. Wśród upraw dominują zboża.
- B. Duże znaczenie ma chów trzody chlewnej.
- C. 2/3 powierzchni zajmują użytki rolne.
- D. Wśród upraw występują buraki cukrowe i ziemniaki.
- E. Ważną rośliną uprawną są słoneczniki.

...../4

Zadanie 22. (0 – 4)

Na mapie konturowej numerami od 1 do 6 zaznaczono wybrane atrakcje turystyczne Europy Południowej.

Na podstawie: www.purposegames.com

Zapisz w tabeli numer, którym na mapie konturowej Europy oznaczono atrakcję turystyczną oraz nazwę państwa, w którym ona się znajduje.

Atrakcja turystyczna	Numer na mapie	Nazwa państwa
Saloniki		
Asyż		
Costa del Sol		
Jaskinie Szkocjańskie		

BRUDNOPIS

(zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie)